

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

Granskningsrapport
Landstinget Dalarna

KPMG AB

2018-04-10

Antal sidor 14

Landstinget Dalarna

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

2018-04-10

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Ekonomiskt utfall	2
1.2	Bedrivna verksamheter	2
1.3	Räkenskaperna och årsredovisningen	3
1.4	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	3
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod och avgränsningar	4
2.4	Ansvarig nämnd	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Årsredovisningen	5
3.2	Redovisningsprinciper	5
3.3	Balanskrav	5
3.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	6
3.5	Resultaträkning	10
3.6	Balansräkning	13
3.7	Kassaflöde	14
3.8	Investeringsredovisning	14

2018-04-10

1 Sammanfattning

Vi har av Landstinget Dalarnas revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2017. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2017.

Landstingets revisorer ska enligt 12 kap KL¹ bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.1 Ekonomiskt utfall

Resultatet är ett överskott på 246 Mkr vilket är 74 Mkr bättre än budget. Resultatet för 2016 uppgick till 186 Mkr. Det är mycket positivt att landstinget två år i rad redovisat goda ekonomiska resultat. Soliditeten är dock fortfarande svag. Fortsatta överskott är nödvändiga för att nå en stabil ekonomisk grund för att bedriva de verksamheter landstinget ansvarar för.

I förhållande till budget finns de största positiva avvikelserna i skatteintäkter och generella statsbidrag med +81 Mkr och i finansnettot med +25 Mkr.

1.2 Bedrivna verksamheter

Hälso- och sjukvården samt tandvården har inte den tillgänglighet som eftersträvas och väntetiderna är längre än genomsnittet i landet. Kirurgin, primärvården och tandvården har fortsatta problem med bemanningen.

Vad gäller målstyrning av verksamheterna har vi svårt att se tydliga kopplingar mellan de av fullmäktige fastställda övergripande målen och de mål som antagits av förvaltningarna.

Årsredovisningen saknar en redovisning av varje nämnd (och förvaltning) över vart och ett av de delmål som är relevanta för nämnden inklusive åtgärder som vidtagits, de indikatorer som används för att mäta måluppfyllelsen samt ett bedömt utfall.

För Division kirurgi som haft problem med bemanning, produktion och ekonomi ges ingen måluppföljning. Inte heller för Division primärvård ges någon måluppföljning.

Rekommendation

Vi rekommenderar att målstyrningen och dokumentationen av styrningen sker på ett strukturerat sätt så att målen kan nås och måluppföljningen kan utvärderas.

Årsredovisningen bör innehålla, eller ha som bilaga, en redovisning för varje nämnd mål för mål med utfall för respektive indikator/nyckeltal.

¹ Kommunallag (2017:725)

2018-04-10

1.3 Räkenskaperna och årsredovisningen

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av landstingets resultat och ställning. Årsredovisningen har enligt vår bedömning i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Vi lyfter under avsnitt 3.5.2 några poster som vi anser kan eller bör hanteras annorlunda framöver.

1.4 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen. Landstinget Dalarna har fastställt finansiella mål, övergripande mål samt verksamhetsmål avseende 2017.

Finansiella mål

Vår bedömning är att landstingets finansiella mål för 2017 nås.

Verksamhetsmässiga mål

Den slutsats vi kan komma till av de redovisningar som ges är att resultatet inte är förenligt med av fullmäktige fastställda mål. Vi anser dock att de redovisningar vi tagit del av i landstingsplan och årsredovisning är så allmänt hållna, ofullständiga och ostrukturerade att vi inte kan uttala oss om måluppfyllelsen.

Även i vår granskningsrapport över delårsrapporten konstaterade vi att det inte var möjligt för oss att uttala oss om måluppfyllelsen då delårsrapporten inte innehöll någon samlad uppföljning och prognos över verksamhetsmål.

2 Bakgrund

Vi har av Landstinget Dalarnas revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2017. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2017.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen har varit att bedöma om landstingets årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

2.2 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

2018-04-10

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.3 Metod och avgränsningar

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionsredovisningssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev³. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i allt väsentligt men inte med absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkningen
- Balansräkningen
- Kassaflödesanalysen
- Sammanställd redovisning
- Tilläggsupplysningar.

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter landstinget har erhållit från pensionsadministratören KPA. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen samt revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser landstingsstyrelsens årsredovisning.

² Sveriges Kommuner och Landsting

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Landstinget Dalarna

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

2018-04-10

Rapporten är saklighetsgranskad av ekonomidirektör Peter Hansson, redovisningschef Ewa Samuelsson, redovisningsekonom Sara Sundell och controller Jenny Kumlin.

3 Resultat av granskningen

3.1 Årsredovisningen

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för 2017. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen.

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av KRL, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av landstingets resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vi bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av landstingets resultat och ställning.

Under avsnitt 3.5.2 kommenterar vi några poster vi anser borde hanterats annorlunda i redovisningen. Posterna är dock inte så stora att de påverkar analysen av årets resultat.

3.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med KRL och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med redovisningschefen samt översiktlig avstämning av landstingets årsredovisning mot RKR:s gällande rekommendationer.

Bedömning

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att landstinget i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

3.3 Balanskrav

Ett landsting ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisas i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information⁴ om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i KRL och KL.

⁴ Oktober 2015

2018-04-10

I KL stadgas även att kommun/landsting ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Av redogörelsen i förvaltningsberättelsen framgår att årets resultatmässiga överskott innebär att det redovisade underskottet mot balanskravet från tidigare år nu återställts.

Bedömning

Vår bedömning är att årets balanskravsresultat är korrekt beräknat och redovisat.

3.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.4.1 Finansiella mål

Uppföljning av landstingets finansiella mål för 2017:

<i>Mål</i>	<i>Utfall</i>	<i>Uppfyllelse enligt vår bedömning</i>
Resultat enligt balanskrav minst 1% av skatte- och statsbidragsintäkter m m	Resultatet är ett överskott på 230 Mkr, vilket motsvarar 2,6%	Målet har nåtts
Likviditeten ska ha en positiv utveckling och garantera kortsiktig betalningsberedskap	Likvida medel uppgår till 644 Mkr per 2017-12-31. Under året har inga likviditetsproblem förelagat.	Målet har nåtts.

Bedömning

Vår samlade bedömning av de finansiella målen är att landstinget nått målen för 2017.

3.4.2 Verksamhetsmål

I landstingsplanen för 2017 fastställdes övergripande mål inom fyra olika områden. Inom varje område beskrivs ett antal mål:

Område	Antal mål
Jämlikhet och hållbarhet	15
Finansiering/Ekonomi	7
Medarbetare	6
Organisation och regionalisering	11
Totalt	39

De 39 målen har olika karaktär. Exempel:

- Skillnaden i medellivslängd kommuner i Dalarna emellan ska minska. Våra kommentarer: Ett tydligt och mätbart mål, som kan nås varje år men som även får ses som ett långsiktigt mål. Hur målet ska nås anges inte. Det får också ses som ett långsiktigt mål utifrån landstingets möjligheter att påverka målet.
- En plan för att minska skillnader i hälsa på grund av socioekonomiska faktorer ska göras. Våra kommentarer: Vi uppfattar detta som ett uppdrag som beskriver hur ett mål ska nås, således ett medel och inte ett mål.
- Landstinget ska använda sig av SKLs checklista för jämställdhetsanalys vid all beredning, beslutsfattande och uppföljning. Våra kommentarer: Vi uppfattar det som en kontroll, inte ett mål.

Vad som beskrivs i landstingsplanen under rubriken Övergripande mål är en blandning av mål, uppdrag och kontroller. Målen är ofta allmänt hållna. Ytterligare exempel:

- Alla verksamheter ska kännetecknas av utvecklingsfokus, kvalitet, dialog och samverkan.
- Samverkan med länets kommuner ska utvecklas, så att det alltid är invånaren som är i centrum.

I stort redovisas övergripande mål och i ett par fall uppdrag för att nå dem. Som helhet ges dock inte detaljer kring hur målen ska nås och inte heller hur de ska mätas.

Som prioriteringar anges jämlikhet, ekonomi och medarbetare med en blandning av allmänt hållen text och specifika mål, t ex minimera behovet av inhyrd personal.

Som del av landstingsplanen har även fastställts styrkort för förvaltningarna. Dessa är en förlängning av de övergripande målen men av dessa framgår inga detaljer. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen ska bland annat särskilt fokusera på tydliga mål och systematisk uppföljning. Här nämns t ex inte områden som tillgänglighet och patientsäkerhet.

I årsredovisningens förvaltningsberättelse finns en mycket kortfattad redogörelse av måluppfyllelsen. Vad gäller jämlikhet konstateras att förvaltningarnas styrkort inte fullt ut har jämlikhetsmål men att det finns exempel på hur man jobbar med jämlikhet.

Hållbarhet nämns inte i uppföljningen. För området miljö nämns framtida mål rörande elbilar.

Landstinget Dalarna

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

2018-04-10

Området ekonomi ges en bra uppföljning.

Området medarbetare följs upp med information om framtida satsning för oberoende av hyrpersonal. Under rubriken Personal ges fyllig redovisning av aktiviteter och statistik inom olika områden.

Området organisation följs inte upp.

I förvaltningsberättelsen redovisas en uppföljning av förvaltningarnas måluppfyllelse utifrån vad som uppges vara en nedbrytning av de övergripande mål som fastställts av fullmäktige:

Område/verksamhet	Uppfylls	Uppfylls delvis	Uppfylls ej	Flera värden
Ekonomi	3			
Personal	2	4		
Hälso- och sjukvård, divisionerna medicin och psykiatri	16	6	15	1
Hjälpmedel Landstinget Dalarna	2	1	1	
Tandvården	3	1		
Kultur- och bildningsförvaltningen	2	1		1
Fastighetsförvaltning	3			2
Landstingsservice	3	3		
Hjälpmedel Dalarna	4	2	6	
<i>Summa</i>	<i>38</i>	<i>18</i>	<i>22</i>	<i>4</i>

Kommentarer

Vi uppfattar måluppföljningen i årsredovisningen som en redovisning, inte en utvärdering. Det går inte att bilda sig en uppfattning om måluppfyllelsen utifrån redovisningen.

Vi har även svårt att se tydliga kopplingar mellan de av fullmäktige fastställda målen och delmålen och de mål som antagits av förvaltningarna. För t ex de mål som fullmäktige fastställt rörande jämlikhet och hållbarhet bör ges en redovisning och uppföljning för varje nämnd (och förvaltning) för vart och ett av de delmål som är relevanta för nämnden, de åtgärder som vidtagits, de indikatorer som används för att mäta måluppfyllelsen samt ett bedömt utfall. Någon sådan redovisning finns inte och vi kan inte läsa ut av årsredovisningen att målstyrningen skett på detta sätt. Tvärtom tolkar vi redovisningarna som att nämnder i varierande grad inte styrt mot de mål som fastställts av fullmäktige.

För Division kirurgi som haft problem med bemanning, produktion och ekonomi ges ingen måluppföljning. Inte heller för Division primärvård ges någon måluppföljning.

I förvaltningarnas verksamhetsberättelser redovisas uppföljningar med olika benämningar; mål, nyckeltal, uppdrag, prioriteringar, nyckeltal/kvalitet, styrkort, statistik. Vi anser att det borde finnas en tydlighet i vad som är övergripande/strategiska mål, undermål/delmål/årsmål, uppdrag/aktiviteter och indikatorer (som kanske är nyckeltal). I de redovisningar som nu ges kan vi inte följa en röd tråd mellan nyckeltal och övergripande mål. En del av nyckeltalen är måhända allmän information som inte är kopplad till av fullmäktige fastställda mål men det framgår inte.

Landstinget Dalarna

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

2018-04-10

Förvaltningarnas verksamhetsberättelser har olika benämningar på det som skrivs som mål i förvaltningsberättelsen. I verksamhetsberättelserna kallas dessa mål för uppdrag, nyckeltal, styrkort mål. Man får inte intrycket att det är en samlad och sammanhållen styrning.

Förvaltningarna gör även egna bedömningar av prioriteringarna men dessa återges inte i förvaltningsberättelsen. I verksamhetsberättelserna ges ingen förklaring till hur förvaltningarna kommit fram till sina bedömningar; vilka mätbara mål man nått och vilka aktiviteter som lett dit.

Bedömning

Det finns en otydlighet kring vad de specifika målen är för 2017, hur landstinget avsett att nå de övergripande mål som prioriterats för 2017, hur måluppfyllelsen ska mätas och även hur den ska utvärderas. Förvaltningsberättelsen innehåller en redovisning men inte en utvärdering. Stora och viktiga verksamheter har inte lämnat redovisningar över mål, uppdrag, utfall och bedömning av utfall.

Den slutsats vi kan komma till av de redovisningar som ges är att resultatet inte är förenligt med av fullmäktige fastställda mål. Vi anser dock att de redovisningar vi tagit del av i landstingsplan och årsredovisning är så allmänt hållna, ofullständiga och ostrukturerade att vi inte kan uttala oss om måluppfyllelsen.

Även i vår granskningsrapport över delårsrapporten konstaterade vi att det inte var möjligt för oss att uttala oss om måluppfyllelsen då delårsrapporten inte innehöll någon samlad uppföljning och prognos över verksamhetsmål.

Rekommendation

Vi rekommenderar att målstyrningen och dokumentationen av styrningen sker på ett strukturerat sätt så att målen kan nås och måluppföljningen kan utvärderas.

2018-04-10

3.5 Resultaträkning

3.5.1 Resultatanalys

<i>Belopp i Mkr</i>	<i>2017-12-31</i>	<i>Budget 2017</i>	<i>Prognos 2017</i>	<i>2016-12-31</i>
Verksamhetens nettokostnader	-8 291,0	-8 259,0	-8 302,0	-7 954,0
Förändring i %, jmf med föregående år	4,2	3,8	4,4	0,8
Skatteintäkter och statsbidrag	8 595,0	8 514,0	8 611,0	8 157,0
Förändring i %, jmf med föregående år	5,4	4,4	5,6	5,3
Finansnetto	-58,0	-83,0	-63,0	-17,0
Årets resultat	246,0	172,0	246,0	186,0
Balanskravsjusteringar	-16,0			-15,0
Årets balanskravsresultat	230,0	172,0	246,0	171,0
Balanskravsresultat i förhållande till skatteintäkter och bidrag %	2,7%	2,0%	2,9%	2,1%

Kommentar till resultaträkningen

Ett landstings långsiktiga utveckling är beroende av att intäkterna ökar mer än kostnaderna för att inte urholka det egna kapitalet. Betalningsförmågan på lång sikt (soliditeten) påverkas av vilka resultat landstinget gör och då landstinget (i likhet med stora delar av kommun- och landstingssektorn i Sverige) står inför stora investeringsbehov vilket i sin tur påverkar soliditeten negativt behöver resultatet uppgå till mer än det mått på 2 % av skatteintäkter och statsbidrag som används av många landsting och kommuner. Då landstinget Dalarna har en mycket svag soliditet är ett 2 % mål inte tillräckligt för att uppnå god ekonomisk hushållning. Årets utfall är ett överskott på ca 2,7% och det är mycket positivt att landstinget för andra året i rad redovisar ett stort ekonomiskt överskott.

Det är positivt att skatteintäkterna ökar mer än verksamhetens nettokostnader, vilket är en förutsättning för att skapa positivt resultat. Nettokostnadsökningen är något högre än budgeterat men lägre än genomsnittet för landets landsting och regioner som låg på 5,2 procent.

I förhållande till budget finns de största avvikelserna i skatteintäkter och generella statsbidrag med +81 Mkr och i finansnettot med +25 Mkr.

2018-04-10

3.5.2 Redovisningsfrågor

I vår revision har vi funnit några poster där det kan diskuteras om de hanterats enligt god redovisningssed. Posterna avser inte så stora belopp att de påverkar slutsatserna kring årets resultat och vi har därför inte yrkat på rättelse.

Det gäller några fall av utgifter som tagits upp som tillgång och därefter skrivs av som kostnad över flera år. En sådan redovisning är tillåten under vissa förutsättningar, bland annat att utgifterna leder till ökade intäkter eller lägre kostnader. Det gäller de immateriella posterna:

- Det finns uppbokat som immateriell tillgång 24 Mkr som avser utbildningskostnader vilket inte är i enlighet med gällande regelverk: RKR 12.1 Immateriella tillgångar. Av dessa 24 Mkr är resultateffekten för 2017 ca 10 Mkr. Resultateffekten var även 2016 ca 10 Mkr, resterande aktiverades 2015. Landstinget motiverar aktiveringen med att den personal som genomgått utbildningen förbundit sig att inte säga upp sig under viss tid.
- Det finns uppbokade kostnader avseende systemet Heroma som är tvivelaktiga. Beloppet uppgår till 5,2 Mkr som bokats upp som pågående under 2015 och 2016 och som i huvudsak avser personalkostnader. Posten har inte förändras under 2017 och ligger kvar som pågående över årsskiftet.
- Den pågående investeringen E-arkiv har varken haft tillkommande kostnader eller aktiverats under året. Totalt finns 11 Mkr som pågående arbete som hade påverkat resultatet med 1 till 2 Mkr beroende på avskrivningstid (5-10 år).
- I och med övergången till nya dataskyddsförordningen, GDPR, har landstinget bokfört vissa nedlagda kostnader som pågående investering. Kostnaderna hänförs till konsultkostnader som bör kostnadsföras. För 2017 rör det sig inte om väsentliga belopp.

Ett par poster är felaktigt hanterade:

- Det generella flyktingstödet har inte redovisats i enlighet med gällande regelverk RKR 18.1 Intäkter. Landstinget har valt att periodisera ca 4 Mkr till 2018.
- Sociala avgifter på semesterlöneskuld bokas i dagsläget upp med 32 % vilket bara motsvarar sociala avgifter och inte övriga sociala kostnader så som försäkringar, pension och löneskatt. För landsting är schablonen 44 % för sociala kostnader. Den totala resultateffekten uppgår till 33 Mkr. Vi anser att denna post ska rättas under 2018 och engångseffekten kan då bokföras mot eget kapital.

Landstinget Dalarna

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

2018-04-10

3.5.3 Driftsredovisningen

3.5.3.1 Övergripande

Utfallet för styrelse och nämnder:

<i>Styrelse/nämnd</i>	<i>Budgetavvikelse</i>
Landstingsstyrelsen	+59
Hälso- och sjukvårdsnämnd	-99
Fastighetsnämnd	+11
Servicenämnd	+4
Kultur- och bildningsnämnd	+2
Tandvårdsnämnd	-11
Övrigt	+2
<i>Totalt</i>	<i>-32</i>

3.5.3.2 Landstingsstyrelsen

Kostnaderna för kollektivtrafiken är ett underskott på -47 Mkr. Årsredovisningen ger inga förklaringar till underskottet men landstinget har med verkan från och med 2018 tagit över ansvaret för kollektivtrafiken i länet. Vid övertagandet sker en skatteväxling gentemot kommunerna i länet. Växlingen finansierar inte hela verksamheten vid övertagandet och målet är att landstinget ska kunna genomföra effektiviseringar med positiv effekt på ekonomin.

Landstingsstyrelsen har i sin budget även haft ett utrymme för oförutsedda kostnader. Detta utrymme har till stor del inte behövt nyttjas. Outnyttjad del uppgår till ca 96 Mkr.

3.5.3.3 Hälso- och sjukvården

Driftredovisningen inom hälso- och sjukvården:

<i>Division</i>	<i>Budgetavvikelse 2017</i>	<i>Budgetavvikelse 2016</i>
Medicin	-11	+32
Kirurgi	-101	-51
Psykiatri	0	+45
Primärvård	-23	+53
HS gemensamt	36	-137
<i>Totalt</i>	<i>-99</i>	<i>-58</i>

Kirurgins underskott uppges härröra från lägre patientintäkter från lägre produktion, inhyrd personal samt vårdgaranti-, valfrihetsakut utomlänsvård utan remiss och egenvårdsremiss.

Enligt uppgift pågår ett arbete med analys av divisionens ekonomi, inklusive jämförelser med motsvarande verksamheter i andra regioner och landsting.

3.5.3.4 Fastighetsnämnd

Det positiva resultatet förklaras med lägre mediakostnader än budgeterat, bland annat som effekt av ett relativt varmt år.

3.5.3.5 Tandvårdsnämnd

Förvaltningen har haft fortsatt stora vakanser på tandläkare och även på tandhygienister. Färre behandlingstimmar för vuxna patienter har därmed gett lägre intäkter än budgeterat.

3.6 Balansräkning

Belopp i Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Balansomslutning	4 820,0	4 357,0
Redovisat eget kapital	32,0	-210,0
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	-4 774,0	-5 193,0
Redovisad soliditet	1%	-5%
Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse	-99%	-119%
Omsättningstillgångar	1 798,0	1 443,0
Avsättningar	2 909,0	2 697,0
Långfristiga skulder	304,0	405,0
Kortfristiga skulder	1 575,0	1 465,0
Balanslikviditet	114%	98%

Kommentar till balansräkningen

Soliditeten visar betalningsförmågan på lång sikt. Landstingets soliditet uppgår till 1 % och med hänsyn taget till ansvarsförpliktelse, d.v.s. pensionskulden intjänad före 1998 som inte redovisas som skuld i redovisningen, uppgår den till -99 %. Vilket betyder att landstinget inte klarar av sina åtaganden på lång sikt utan måste använda delar av de årliga intäkterna så som skatteintäkter och verksamhetintäkter. Det är således av stor vikt att landstinget bygger på det egna kapitalet med positiva resultat för att på sikt nå ett positivt eget kapital och en positiv soliditet.

Balanslikviditeten visar betalningsförmågan på kort sikt och den fortsätter att förbättras och uppgår till 114 %.

Pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelser uppgår till 4 806 Mkr.

Bedömning

Beaktat de noteringar vi gör under avsnitt 3.5 är vår bedömning att landstingets upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade.

Landstinget Dalarna

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

2018-04-10

3.7 Kassaflöde

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Den tillämpade modellen synes överensstämma med RKR:s rekommendation 16.2.

Landstingets kassaflöde från den löpande verksamheten var positiv med 906 Mkr medan investeringarna påverkade kassan negativt med -436 Mkr. Långfristig upplåning minskade med 100 mkr och de likvida medlen ökade med 370 Mkr.

3.8 Investeringsredovisning

Av investeringsredovisningen framgår att landstinget investerat 386 Mkr under 2017. Budgeterade investeringar uppgick till totalt 578 Mkr.

Bedömning

Vi har inte funnit några avsteg på presenterade siffror i årsredovisningen men anser att återrapporteringen kan förbättras gällande de större investeringarna. Återrapportering bör ske avseende beslutad budget och utfall på totalen för väsentliga projektet samt för de större pågående investeringarna.

2018-04-10

KPMG AB

Bo Ädel

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Auktoriserad revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.